

GårdsbyBladet

Nr 4/2024 En tidning till alla i Gårdsby – Sandsbro

Möt Ulf – en riktig trojtänare
With Ljung firar 100 år



Det blir jul iallafall

I skrivande stund är det sista veckan i november. Advent står för dörren och listan över allt som ska göras börjar fyllas på: Adventsbelysning i fönstren, sätta upp utebelysning, nissedörren ska fram, baka lussebullar och pepparkakor, börja planera julklappar, avslutningar på alla aktiviteter, det hade varit fint med en krans på dörren mm, mm.

Stressen kommer krypande och direkt får jag en känsla av att tiden inte räcker till.

Om man då stannar upp en sekund och tar sig en funderare. Är allt som ska fixas inför jul något vi SKA göra eller är det egentligen listan över vad vi förväntas göra?!

Gör en lista - om du vill - och sen är det faktiskt upp till var och en vad man prioriterar.

En sak är säker och det är att det blir jul iallafall!

Ta hand om varandra och njut i stunden. Kanske njut av en god glögg när du tar del av vår sockens senaste blad.

Vi vill önska er alla en god jul

Redaktionen genom Lina Schlegel Palm



**VÄXJÖ
MASKINUTHYRNING**



RABATT!
Uppge
Gårdsbybladet
så får du 10% på maskinhyra

GÖR DET ENKELT!

Välkommen in till oss på
Växjö Maskinuthyrning!

Vi har ett stort utbud av maskiner till såväl
det stora bygget eller den lilla trädgården.
Hos oss kan du hyra allt från 21 meters skyliftar
till mossrivare, släp och handverktyg.

Innehåll Gårdsbybladet nr 4 2024



Friskvårdsgruppen från året

4

Smedjan i Gårdsby

5

En trotjänare i 54 år

6



With Ljung 100 år

8

Trollbacken

10

Redaktionspresentation

11

Föremål på hoppet del 12

12

Tack för musiken

14

På g i Gårdsby församling

15

Evenemangskalendern

16



Annonsera i GårdsbyBladet?

Här är några viktiga punkter att tänka på.

- Gällande annonsformat är:
 - 1/4 A4 – 185x65 mm
 - 1/6 A4 – 130x65 mm
 - 1/8 A4 – 92x65 mm
- bildformatet ska vara tiff, jpg eller pdf
- bildens upplösning ska vara 300 dpi (har bilden lägre upplösning kommer den bli otydlig i tryck)
- annonsen bör vara i färg

Annonssjutt för nästa nummer av Gårdsbybladet är **28 februari 2025**.

Annonser och eventuella tekniska frågor mailas till gardsbybladet@gmail.com. För prisuppgift kontakta Bertil Sandberg tfn 0470-612 55 eller 070-550 13 16.



KLOCKANS EL & HANTVERK AB
070-174 76 44
073-142 02 67

**Er lokala elinstallatör
samt konsthantverk
Ring oss gärna på telefon**

Ante och Marita Midenius

Friskvårdsgruppen



Friskvårdsgruppen är en del av SANDBRO AIK och samlar pensionärer sedan 2007. Vi träffades regelbundet varje torsdag kl 09.00. Start med uppmjukande och balansstärkande rörelser till glad musik under ledning av Inga Burman. Sen promenad och samling i Sandsbro AIK:s klubbstuga för samvaro och ibland olika aktiviteter. Vi var 22-30 som träffats 16 ggr på våren och 14 ggr på hösten.

INTRESSANTA TRÄFFAR - VÅREN

Semlefest - 22 februari 2024

Traditionell fest med goda köpta semlor.

Föreläsning om Ndoragi-skolan i Uganda - 29 februari 2024.

Parents hope primary school i byn Ndoragi, Uganda i Afrika, informerade Per-Erik Falk och Eva Falk om. De visade bilder samt hantverk (urnor, fat, träknivar, bollar av naturmaterial) från skolan. Den startade 2013. Idag läser 345 elever i åldern 4-12 år på skolan. Den ger dem trygghet och bra umgänge. "Perents Hope Stödförening i Sverige", samlar in pengar till skolan. Vi köpte några hantverk och skänkte pengar.

Tjädrar i skogen - 4 april 2024

Inbjuden Rolf Björheden, Stojby berättade med stor kunskap om skogen och tjädrarnas liv i ord och bild. Den färggranna tjädertuppen spelar och spänner ut alla stjärftjädrarna för de mindre hönorna. Tuppen blir uppspelt, aggressiv och kan då ge sig på vem som helst! Bäst att hålla sig undan!

Våffelfest - 11 april 2024

Traditionell fest med våffelpbakning och gräddvispning i klubbstugan. Alla njöt av goda våfflor!

Musikfest - 18 april 2024

Musikern och läraren Carl Bjelke presenterade sig. Har ett förflutet i Sandsbro förkola. Han bjöd på många anekdoter ur sitt yrkes- och musikliv. Spelade välkända melodier, populär popmusik och visor från 1950-1970. Vi sjöng med i de vi minns!



Avslutande utflykt med lunch i Härlöv, Alvesta - onsdagen den 29 maj 2024

Vi körde genom ett sommarfagert landskap till Härlöv. Först till kyrkan, uppförd år 1697 men har senare utbyggt. Kyrkan är det främsta exemplet på en välbevarad barockkyrka i Kronoberg. Insidan har rikligt med utsmyckningar exv, ett altarfönster med färgade glas, altare, takmålningar. Utanför en träklädd klockstapel från 1485.

Sen till Härlövs skafferi där vi åt en god lunch med lax och annat gott.

Ägaren till "Härlövs skafferi" berättade om Härlövs by. Den är mest känd för de oskiftade ägorna där hus och ladugårdar ligger tätt ihop (som i filmen "Barnen i Bullerbyn"). En livaktig bygdeförening värnar om miljö och kultur exv. midsommarfest!

INTRESSANTA TRÄFFAR - HÖSTEN

Ostkakefest - 24 oktober 2024

Traditionsenligt blev det ostkaka från mästaren i ostkakebak Patrik Geijersson, Södra Åreda. Den smakade, som ÄKTA hemlagade ostkaka!

Smittskyddsläget - 31 oktober 2024

Smittskyddsläkare Christian Blomkvist från Region Kronoberg informerade om Covid-19-pandemin och hur vaccineringen kom i gång. Därefter rekommenderas alla över 65 år och i riskgrupperna exv gravida, hjärt- och lungsjuka att vaccinera sig årligen. Vi fick nyttig info om symtom och eventuellt förebyggande vaccinering mot RS-viruset, kikhosta, vinterkräksjukan, bältros, TBE, lunginflammation delvis orsakad av mycoplasma. Råd för dem som är sjuka är avstånd, noggrann handtvätt och handsprit!

Pepparkaks- och musikfest - 28 november 2024

Musikerna Sivert Wikström, klarinett och Barbro Fellingner, dragspel, framförde kända visor av exv Lars Berghagen, Evert Taube, Tove Jansson samt kända filmmelodier. Även dikter och tänkvärda minnesord. Musiken väckte minnen och vi sjöng med. Ingegärd Wahlström och Anita Carlsson bjöd på mjuka pepparkakor, vispgräde och sylt!

Julfest - 5 december

Vår sedvanliga julfest hölls i klubbstugan med jultallrik, varmrätter, ostkaka, pepparkakor från Evedals Vårdshus. I övrigt ordnade vi allt själva, organiserat av Anita och Arne Carlsson samt Ingegärd Wahlström. Julsånger och tack. De 26 deltagarna var belåtna!

Våren 2025 träffas vi första gången torsdagen den 6 februari 2025. Välkomna!

Friskvårdshälsningar Conny Björk, mobil 076-390 54 31

Smedjan i Gårdsby i sitt rätta element

Gårdsby Hembygdsförening bjöd in till prova på tillfälle i Smedjan där Per Friman visade och berättade. Här följer en återberättelse av dagen från en av deltagarna.

Text och foto: Tore Johansson

Söndagen den 10 november var det smide i smedjan i Gårdsby. Jag var där, det var en mysig och trivsamt atmosfär med smeden Per Friman som visade och berättade om smideshantverket. Det blev möjlighet att själv prova att smida en enkel krok, hasp till dörren eller något som man själv önskade. Jag smidde en kläpp till en hästapingla som är gjuten i malm och har en ljuvlig klang. Cirka 10- 15 personer var där just då, och några var nyfikna på att pröva, särskilt damerna. Det var fyr i två ässjor och vi kunde arbeta två personer på varje smidesstäd samtidigt, mycket trevligt och mysigt i novembermörkret som började skymma utanför.

Det är fantastiskt att järnet blir lätt och smidigt att forma när det är upphettat i ässjan. Det krävs dock både kunskap, handlag och erfarenhet för att göra lite mer avancerat smide, det fick vi se när Per hanterade släggan. Humöret var gott, det luktade härligt från härden och träkolen och hammarslagen klingade mot smidesstaden.

Bra ordnat av hembygdsföreningen och Poul Kongstad. Hoppas det kommer fler smidesträffar framöver.





En trotjänare i 54 år

Ulf Olsson fyllde 70 under sommaren. Var fyllde han någonstans? Jo, i Gårdsby, var annars? Han har nämligen bott här sedan 1997 och jobbat ännu längre - i hela 54 år. Han har kunnat ses i trakten, kanske körande en traktor eller bakom en skottkärra sedan han lämnade skolan 1970. Han kallar sig själv för en arbetsnarkoman.

Text och foto: Keith Foster

- Ja, då var det inget lätt jobb, säger han om de första åren på Gårdsby Säteris gård. Det var mycket handarbete, fram och tillbaka med skottkärran. Och kallt kunde det vara! Vintrarna var kallare då, och man satt och frös däruppe på traktorn.

Nuförtiden kan Ulf slappna av i sin varma lägenhet bredvid säteriet, och de kalla vintrarna är ett minne blott. Inne i dagens traktorer ser det ut som cockpiten i det senaste JAS-planet och de sparar inte på resurserna när det gäller komfort. Maskinen styrs med en liten spak, växellådan är automatisk, en videoskärm visar allt bakom traktorn, stolen rör sig så att föraren slipper alla stötningar och, sist men absolut inte minst, finns det A/C i kabinen.

-Jag kan sitta i kortbyxor och sparka av mig stövlarna till o med, säger Ulf nöjt. Det är en lätt match jämfört med hur det var när jag började. Det var 1985 jag först fick köra en traktor med A/C och det var himmelriket! Innan dess var t.o.m. somrarna jobbiga, då värmen och dammen kunde göra ett arbetspass outhärdligt.

Ulf har kört på vägarna kring Gårdsby fler gånger än han kan räkna. "Jag kan nästan blunda och köra nu, säger han.

Ulf växte upp utanför Åseda med sina föräldrar och tre syskon

och familjen flyttade till Gårdsby redan 1968. Hans pappa hade arrenderat ett litet jordbruk som han skötte vid sidan av sitt jobb som grävmaskinist. Han åkte mellan Åseda och Växjö, sedan blev det jobb på en maskinaffär tills han gick i pension. Ulf fick byta skola och gick sina sista år på Graffmanska skolan i Växjö. Roligare var det när han gjorde lumpen i Eksjö. Där lärde han sig blanda annat att hantera dynamit! Det ingick i deras uppgifter att spränga Ölandsbron om kriget var framme och det var tänkt att de skulle hålla en övning inne i bron (den är ihälig) men fick inte tillstånd till slut.

-Vi fick bara se ritningarna, säger Ulf, fortfarande lite besviken.

Först jobbade Ulf lite extra på gården, men år 1970, när han



Ulf cyklar med arm i gips.

fyllde 16, så blev det ett heltidsjobb. Det var tufft, och ibland kunde man jobba i 12 timmar. För en lön på sex kronor i timmen! Det som tog en månad då skulle vi kunna göra på en vecka nu, om vi ville det, säger Ulf. Och som alla vet som jobbar inom jordbruk är vädret en avgörande faktor. 2024 har varit fantastiskt på det sättet, menar Ulf, med sol och regn och sen sol igen. Perfekt för spannmål. Annat var det 2018, minns Ulf med en suck. Det var så torrt att boskapen led av brist på mat. Man fick tumma på vintermaten, men det fanns en oväntad lösning.

-Vi fick lov att hämta mat från en viss stor mataffär i närheten, förklarar Ulf. Maten som skulle kastas låg bakom affären, lådvis med det. Grönsaker som det alls inte var något fel på egentligen.

Nu har Ulf gått och fyllt 70, som sagt. Det är i och för sig inget att skryta med, säger han själv, det är bara en siffra. Men hur har han kunnat jobba så länge och hålla sig frisk i ett jobb som har varit så krävande rent fysiskt? Svaret är att man måste ta hand om sig, förklarar han. Andra har inte följt reglerna och struntat i säkerhetsutrustning, men Ulf har varit klok. Viktigast är att se till att ryggen mår bra, säger han. Den enda gången han har skadat sig var när han klättrade upp på vinden i gårdens gamla lada utan att ha ordentligt koll på golvet. Det blev raka vägen till lasarettet med en bruten arm.

-Benet var helt av, de visade mig röntgenbilden men det blev bra efter några veckor, skrattar Ulf.

Men olyckor kan lätt hända på en gård. Ulf minns en kille som kom till gården för att hjälpa till att såga ved. "Han fick hjälpa till att sköta kossorna och en gång skulle killen gå och hämta en kalv. Egentligen ska man vara två stycken som hämtar, en ko kan vara aggressiv när hon separeras från sin kalv. Men han gick in helt ensam och kon puttade till honom så att han ramlade rakt ner i en pöl med kobajs. Som tur är har vi en dusch därinne, han stack in dit direkt, hehe! Men man måste vara försiktig med djuren. Ibland behöver jag gå in och sköta tjurarna, bädda sängen åt dem kallar vi det. De kan väga ett ton, får de för sig att putta till en så kan det gå illa!

Ulf förklarar stolt att han oftast är uppe först av alla som jobbar på gården. Han går in till ladan vid kvart i sju med tid-



ningen under armen och sätter på kaffet innan de andra rullar in. En vana som kanske skulle vara en mardröm för de flesta 70-åringar, men Ulf gillar det. "Jag är ingen kvällsmänniska, erkänner han. Jag lägger mig vid halvtio, tio och är nog uppe redan klockan fyra på morgonen."

En vanlig dag börjar med lite snack men ingen planering direkt. "Alla vet vad de ska göra ändå", säger han. Sedan kör han in lite mat till djuren i ladugården med hjullastaren, och då är det dags att plöja i ett par timmar. Blir han stolt när han ser i skärmen att linjerna han plöjt är raka och snygga? "Jo, men det måste vara kurvigt ibland ser du!" skrattar han. Sen kan det bli några timmars arbete i skogen innan Ulf tar sin lunchlåda och börjar vandringen hemåt. Fast vandringen tar cirka två minuter.

Finns det någon uppgift på gården som är särskilt tillfredsställande? Näja, tycker Ulf, inte riktigt. Men sen kommer han på att plöja kan vara lite roligt. Och det är väl bra när man har 75 hektar att handskas med!

När Ulf fick "sin" senaste traktor för några år sedan var han och gårdens ena ägare Pule Gowenius så pass imponerade av maskinen att Pule sa att nu kunde Ulf jobba i tio år till. Ulf skrattade åt tanken och skakade på huvudet, men han har lovat att ge ett års förvarning när han känner att han inte orkar plöja många åkerfält till. "Men så länge jag är frisk, så..." säger arbetsnarkomanen. Men när Ulf bestämmer sig för att gå i pension kommer en dröm att gå i uppfyllelse:

-Jag ska skaffa en hund. Den ska ge mig en anledning att fortsätta komma ut i den friska luften varje dag.

Kanske vi får se Ulf då i Gårdsby, inte bakom ratten på en traktor utan med en jycke i handen.



Arbetsfordon var inte så vidare utvecklade när Ulf började jobba.



Ordförande Henrik Engqvist.

With Ljung – 100 års jubileum

Den anrika studiecirkeln With Ljung firade sitt 100 årsjubileum fredagen den 25 oktober i Helgaryds gamla skola, vilken är i föreningens ägo sedan många år.

Text och foto: Ingrid Karlsson

Ett femtiotal personer, ”gamla som unga”, hade hörsammat styrelsens inbjudan till 100-årsfirandet.

Kvällen inleddes med att nuvarande ordförande Henrik Engqvist hälsade alla hjärtligt välkomna. Därefter intogs en fantastisk buffé, vilken förra ordföranden Kurt Björkmarker med hustru Ann-Marie hade ordnat.

Föreningen fick mottaga en fin tavla till minne av 100 årsfirandet, målad av Linn Jagerborn, Kyrkeryd, vilket var uppskattat.

Medan den yngre generationen gick på skattjakt utomhus i ficklampans sken, så tog Kjell Gustafsson över inne och vi fick ta del av föreningens historia. Både aktiviteter och diskussionsämnen har varierat genom åren, bl.a. om det skulle vara kyrklig eller borglig vigsel, om kvinnorna skulle betala för kaffet, för att nämna några.

With Ljung bildades 1924 och möten hölls de första åren bl.a. både i Norra Åreda och på Slagrydet (Solhem). Skolan stod tom till runt 1950 då studiecirkeln With Ljung ”övertog den”.

With Ljungs målsättning var då att ordna studiecirklar för ungdomar. Varannan söndag var det dans och underhållning.

De olika byarna (Björnamo, Norra Åreda, Helgaryd, Kyrkeryd, Tveta, Kråkenäs och Hultäng) hade ett ansvar i ”viss turordning” att arrangera aktiviteter och den by som stod för värdskapet skulle också skänka en julgran. Man hade även ett ”byombud” som tog upp medlemsavgiften.

Söndagsunderhållningen och danserna dog ut, då ungdomarna flyttade till tältorter, men skolan har stått sig bra genom åren, då bygdens kvarvarande befolkning har värnat om den gamla skolan.

En viktig händelse för föreningen var och är fortfarande det årliga julmötet vid 3:e dag jul med dans kring granen, gottepåse till de yngre och paketauktion, då deltagarna skänker ett paket.

Under ett antal år på 1970-talet så bedrev föräldrar själva barnverksamhet i skolan, både för yngre och äldre barn i bygden, olika utflykter anordnades.

På 1980-talet var det danskurser i gammeldans, kursledare var Gerd och Bengt Karlsson, Björnamo.



Avtackning av Kurt Björkmarker.



En av föreningens tidigare ordf. Tommy Karlsson i glatt samspråk med Gunvor Lindskog, Tveta.

FAKTA

Helgaryds skola ligger 18 km nordöst om Växjö.

Den stod tidigare där Hultängs skola ligger idag.

År 1913 byggdes Hultäng skola, samtidigt flyttades den gamla skolan till Helgaryd, där den var småskola fram till 1939. Därefter flyttades elever tillbaka till Hultängs skola, vilka sedan flyttades till den nya skolan i Sandsbro i början på 1960 – talet.

Det finns möjlighet att hyra Helgaryds skola för privata evenemang, även bord och stolar finns för uthyrning.

Kontakta Jonas Schlegel Palm för mer info, 070-234 01 28.

På senare tid så har det bedrivits andra aktiviteter, tex. motionsgympa med Mika Johansson, Almshult varje vecka, tipspromenader både vår och höst.

I skolan finns fortfarande ett bibliotek med ca 2000 böcker, men utlåningen idag är obefintlig.

Efter Kjells intressanta historik om föreningen, så serverades det kaffe och tårta, samt en gottepåse till alla barn som deltagit i skattjakten.



Ny skylt målad av Linn Jagerborn.



Olofsson
ENTREPRENAD

Telefon 073-526 37 97



Värdeskapande arbete

Under höstterminen har vi på fritids arbetat med värdeskapande lärande. Att visa och lära ut något eller hjälpa någon annan är något som vi har haft fokus på under hela året.

Text och foto: Tina Nilsson

Under vissa eftermiddagar har fritidseleverna anordnat olika stationer med aktiviteter som de sedan har erbjudit förskolebarnen att ta del av, allt från att lära sig spela fotboll, ansiktsmålning eller att vika papper i olika former.

Sedan ett par veckor tillbaka har vi skapat olika alster och juldekorationer av trämaterial som vi har fått av en snäll bekant till oss på Trollbacken. Här har fantasin och föreställningsförmågan flödat och de har fått fritt skapa utifrån sin egen förmåga. Vi tänker sälja dessa alster till förmån för Musikhjälpen och försäljning kommer ske på julmarknaden i Hantverkshuset i Gårdsby den 8/12.

Under terminen har vårt fritids också haft ett fint projekt med Hemslöjden i Kronoberg där vi har fått lära oss att tillverka hopprep i gammal teknik. Vi har tält handtagen själva och snott repet enligt gammal teknik. Dessa hopprep är nu klara och vi tänker utmana våra värdnadshavare med att skänka en slant för varje "hopprepshopp", också detta till förmån för Musikhjälpen.

Nu går vi in i december och då blir det luciatåg med förskolan och andra mysiga julförberedelser som hägrar.



Här slår Lo och Adele sina hopprep på gammalt vis.



Fina färdiga hopprep.



Behöver Du grävhelp?

Skogsvägar • Dikesrensning
Markberedning • Övrig grävning

BJÖRNAMO ENTREPRENAD
David Andersson

Björnamo Storegård 5 • 355 92 Växjö
Mobil 073-776 47 24

Redaktionspresentation

Redaktionen för Gårdsbybladet har med detta nummer utökats med ytterligare en person, så nu tycker vi att det är på plats med en ny presentation av oss.

Namn: Lina Johansson

Bor: I Gasslanda sedan 2020.

Född: Född och uppvuxen någon kilometer från Arlanda flygplats.

Varför arbeta med Gårdsbybladet: Det roligt att arbeta med tidningen, jag känner att vi gör något som skapar värde och det är roligt att få arbeta i ett team som inte hör till det vanliga förvärvsarbetet. Jag känner mycket för landsbygden och att vara starka tillsammans, genom bladet tror jag att vi kommer varandra närmre och det stärker vår gemensamma kraft.

Favoritvy: Vyn över brukad åkermark i soluppgång och dimma, i september. Vid Gårdsby från Gasslanda.



Namn: Lina Schlegel Palm

Bor: I Häljaryd sedan 2017

Född: I Söderköping men räknar Säffle som uppväxtort.

Varför arbeta med Gårdsbybladet: Jag brinner för landsbygd och tycker att tidningen är ett bra sätt att nå ut till socknen. Jag värdesätter att föreningar och företag i vår närhet får synas och att man får se vad som händer och är på gång.

Favoritvy: Bokskogen i Gårdsby på våren, precis när bladen är extra gröna.



Namn: Keith Foster

Bor: Gårdsby sedan 2022

Född: I staden Tonbridge i Kent, England

Varför arbeta med Gårdsbybladet: Vem vill resa till Cannes, London eller LA för att intervjua folk när man kan göra det i Gårdsby? (OBS: En retorisk fråga) Genuint är intressantare än glamoröst...

Favoritvy: Vyn över Gårdsby kyrkogård när månen lyser. Gotisk!



Ett slit - och ett fynd

Vet du vad en Timmersvans är? Tänker du på hårt arbete? Och hör om vilka fynd vi gjort på hembygdsgården i Gårdsby.

Text och bild: Kjell Gustafsson och Poul Kongstad

Föremålen på Hoppet berättar 12 - Timmersvansen

Frågar du människor runt omkring dig vad en timmersvans är, får du en mängd olika svar. Många relaterar till ett djur eftersom ordet svans är med. Är det någon ny hundras? frågade någon.

En **timmersvans** är ett redskap som användes till att fälla eller kapa ett träd – en såg helt enkelt. Och svans: när du drar sågen genom trädet kommer den del som inte är inne i stammen att vibrera och svänga – precis som en hundsvans.



Timmersvans och stockasåg.

Sågar har vi haft i minst tusen år, det vet vi efter fyndet av en mängd andra vikingatida timmermansverktyg i Mästermyren på Gotland.

Under 1500-1600-talen kom nästa uppfinning när det gäller sågar. Då dyker de första tvåmannsågarna upp i samband med att den växande stormakten behöver en större krigsflotta. Vi kallar dem ofta för "stockasåg". Ett långt grovtandat sågblad med svagt rundad översida. I ändarna lodräta runda handtag av trä fästa så att sågbladets ändar vikts om handtagen och nitats ihop. Den användes vid avverkning av grova träd som ek eller hundraåriga furor. Det krävdes ju två man för att såga med den.

Det vanligaste sättet att avverka skog som inte var alltför grov, var att fälla trädet med yxa. Ofta inte bara att fälla det, utan även att kapa det i lämpliga längder.

Det var först vid 1800-talets andra hälft som yxan fick konkurrens vid fällning och kapning. Då dök timmersvansen upp på marknaden. En såg med vilken en man kunde fälla och kapa ett träd. Den blev mycket vanlig och omtyckt och användes flitigt fram till 1950-talet då motorsågen kom och blev

allmän. Därför är det inte ovanligt att hitta timmersvansar på auktioner eller loppisar.

För härdade man inte sågarna, så även om de vid en första anblick verkar rostiga och obrukbara kan man ganska enkelt få dem i brukbart skick igen. Du får fila tänderna, följ den vinkel som är, men kom ihåg att filen skall skjutas från kroppen och att sågbladet sitter stadigt.

Nästa moment är att skränka tänderna så att sågen inte ska klämmas fast i trädet när man fäller eller kapar. Då behöver du ett skränkjärn som garanterar att alla tänderna vikts ut lika mycket. Om några tänder vikts ut mer än andra hugger sågen fast och om tänderna konsekvent är mer utvikta åt ena sidan kommer sågen att dra snett.

Övning ger färdighet, men känslan när sågen skär är häftig. För skogsarbetaren avslutades därför varje dagsverke med att fila och skränka sin timmersvans.

En "ny" vändplog

Vi har gjort ett oväntat fynd i ladan på hembygdsgården i Gårdsby, en gammal hästdragen vändplog. Den är drygt 170 år gammal och tillverkad av "Wiard Plow Co, Batavia, N.Y." dvs i USA. Det sägs oss att den har använts på Gårdsby säteri och importerades från Skottland under baron Ramels tid där 1860-1869. Gårdsby säteri m.fl har alltid stöttat hembygdsföreningen.

Många gamla plogar på museer och hembygdsgårdar har ett fast skär. Med en fast plog kan man bara lägga tiltan åt ena sidan (höger). I praktiken betyder det att resultatet blir ett "dike" eller en rygg i mitten av fältet. Att jämna ut ytan med harvning kräver mer arbete.



Arne Karlsson visar vändplogen i hembygdsgårdens lada.

Med en vändplog kan man lätt vända över plogbladet till andra sidan när hästen vänder, så åkern plöjs jämn. Det fungerar också bra att vända plogtiltorna "uppåt" i varje varv när man plöjer tvärs en sluttning, så mindre jord rasar neråt på sikt.

På bilden ser man också en liten skumrist framtill som skär bort ett hörn av tiltan så att den lägger sig bättre.



Vändplogets blad och skumrist.

En modern arbetshäst klarar av att dra en plog i lätt jord, men i tyngre jordar behövs två hästar, där ena hästen går i fåran och den andra på oplöjda marken.

Fungerar den gamla vändploget?

Jajamen! Se här när hembygdsgруппerna provkörde den gamla vändploget hos Lars Strömgren i Kråkenäs i oktober 2024. Progen ska dras lagom sakta och då häst sänkades, provade de med fyrhjuling (för svag på tomgång) och gammal traktor (gick fint). Efter några justeringar plöjdes ett antal fina rader. Vändmekanismen fungerade utan anmärkning, och de konstaterade att traktor verkligen inte vänder lika smidigt som häst. Längre fram vill man även prova att plöja med häst(ar) om möjligt.

Sen var det gott med varmt kaffe och äppelkaka i trädgården hos Lars och Yvonne i Kråkenäs!

En kul grupp

Hembygdsgroupen kan dessutom glädja sig över ett annat "fynd" - en ny hembygdsgroup som vi kallar "Teknik från förr". En group på 4 kunniga "gubbar" som med liv och lust har röjt upp, städat och ordnat i hembygdsgårdens lada. Ett resultat som kunde ses på hembygdsgfesten 7 september i år. Det trivsamma arbetet med omväxlande fika kommer nog att fortsätta - välkommen med om du är intresserad.

Detta är hembygdsgroupens serie om historiska föremål på hembygdsgården Hoppet och vi vill berätta deras historia för oss idag i Gårdsbybladet. Vi vill bli fler som sysslar med samlingarna. Om du tycker detta verkar intressant så hör gärna av dig till Gårdsby hembygdsgroup hembygd@gardsby.se.



Vändplogets plogfårer.



Alf Löfgren fick hedersuppdraget att provköra vändploget.

Tack för musiken

I år har vi haft tre supermysiga pubkvällar i Smedjan. Det har varit mycket folk, skön stämning och bra underhållning. Redaktionen vill å Sockenrådets vägnar rikta ett stort tack till både musiker och de företagare som sponsrat musiken.

De musiker vi fått förmånen att ha hos oss på puben i år är Twisters, Naess Music och Anna Tornehagen. Tack!!

De företag som sponsrat musiken under året är:

TMS Electronics AB (Tomas Möcander)

Idé & Copy i Växjö AB (Hasse Nilsson)

G:sons Gräv & Maskin AB (Martin Gustafsson)

THK i Sandsbro AB (Börje Svensson)

Stort tack för musiken!

Bakom driften av puben står sockenrådet med Martin Eriksson, Haketorp, i spetsen. Sockenrådet står också bakom

Gårdsbybladet och vinsten från pubkvällarna går oavkortat till tryckkostnaden och omkostnader för vårt sockenblad. Våra värdar för pubkvällarna arbetar med inköp och service helt ideellt och är tillika de värda ett mycket stort tack.

Skulle du vilja vara med och arbeta med en pubkväll framöver? Eller vara sponsor av musiken? Varmt välkommet! Hör av dig till Martin på 070-922 70 37.

Jag vill passa på att hälsa alla varmt välkomna till pubkvällarna 2025. Alla är välkomna såklart även boendes utanför socknen, och glöm inte att även barnen får följa med, det brukar vara ett stort gäng på plats!



Naess Music med systrarna Wilma och Lina Naess.

JW's
Allt för er fastighet och trädgård

072-9740990
www.jwpg.se
pond.garden@outlook.com
jwspnd_garden

Välkommen till oss på JW's

Vi är er totalentreprenör inom fastighet och trädgård
Om det rör sig om stambyte och dränering
eller bara att måla om ett rum så löser vi det.

Kontakta oss så kommer vi ut och ger en kostnadsfri offert

- ✓ Snickeri
- ✓ Målning
- ✓ Anläggning
- ✓ Markarbeten
- ✓ Pool
- ✓ Naturpool
- ✓ Rot och Rut
- ✓ Fastighetsservice
- ✓ Kök/Badrum

Rebatt upppe Gårdsbybladet så får ni 10%
På arbetskostnaden.
Gäller jobb som bokas innan 31/12-2025

Tänk om Gud var en av oss?

Det finns gammal en låt som heter precis så What if God was one of us? av Joan Osborne. Hon sjunger om hur det kunde vara om Gud delat våra villkor på bussen, bland utslagna eller annat i vardagen.

Det fina är att snart firar vi jul och då vill jag säga till den som undrar – Gud är en av oss. Det är julens stora budskap och nyhet är ut och år in. När Jesus föds så blir Gud människa i honom och delar på så vis ditt och mitt liv. Vi har i Jesus en vän som vet vad det är att vara människa. Gud blir en av oss och ger det mänskliga livet en extra guldkant. Samtidigt har vi då en vän som kan känna med oss då vi har det jobbigt och svårt, för Gud har varit där.

Så julens kärna och finaste julstjärna blir att Jesus är en av oss vilket gör att vi aldrig nånsin står ensamma när livet kärvar eller när livet är underbart. Jesus gör inte så att vi kommer undan svårigheter, vi delar samma villkor som alla andra. MEN vi har en hand att hålla i då svårigheter möter.

God jul och minns att Gud är en av oss.

Hoppas vi ses i kyrkan under julen!

Anders Nordmark

Präst i Gårdsby församling



Terminsstart familjeverksamheter

Efter ett långt juluppehåll rivstartar vi vårterminen i mitten av januari för våra två familjeverksamheter.

Lek- och pysselcafé startar fredagen 17 januari.

Fredagar kl. 09.30-11.30.

För föräldrar med barn i åldrarna 0-5 år. Med lek, sång och pyssel.

Babycafé startar tisdagen 21 januari.

Tisdagar kl. 09:30-11:30

För föräldrar med barn i åldrarna 0-18 mån. Lek, sång och ramsor.

Anmälan krävs för båda grupperna, anmälan sker via boka.se. Mer information finns på vår hemsida.

Frågor?

Kontakta Hanna, hanna.gatestal@svenskakyrkan.se eller 0470-70 48 59.

Gudtjänster på g i Gårdsby

22 december kl. 17	Mariamässa Sandsbro
24 december kl. 23.30	Julnattsmässa Sandsbro
25 december kl. 7	Julotta Gårdsby kyrka
29 december kl. 17	Musikgudstjänst Gårdsby
6 januari kl. 10	Trettondagsmässa Sandsbro
19 januari	Musikgudstjänst Nobelpriset och den tomma tallriken Sandsbro
26 januari kl. 17	Mässa Sandsbro
2 februari kl. 17	Ljusedagsmässa Gårdsby
9 februari kl. 17	Taizégudstjänst
16 februari kl. 17	Mässa Sandsbro
23 februari kl. 17	Mässa Sandsbro
2 mars kl. 10	Gudstjänst för kids Sandsbro
5 mars kl. 8.30	Askonsdagsmässa Sandsbro
9 mars kl. 17	Mässa Sandsbro
16 mars kl. 17	Mässa Sandsbro
23 mars kl. 10	Gudstjänst för kids Gårdsby
30 mars kl. 17	Mässa Sandsbro
3 april kl. 19	Torsdag Passionsandakt Häljaryds skola

Kolla in vår hemsida för övrig verksamhet

<https://www.svenskakyrkan.se/vaxjo/gardsby-forsamling>

Eller appen Kyrkguiden (Finns där appar finns)

Starta nya året med sång!

Gårdsbykören välkomnar nya och gamla körsångare till en ny termin! Vi övar på tisdagar kl. 19.00-21.00. Det blir mycket sång men också trevlig samvaro och kaffe-paus! Varmt välkomna!

För mer info kontakta: Maria Sennvall tel: 0470-70 32 24.



EVENEMANGSKALENDER GÅRDSBY 2024

Datum	Tid	Aktivitet/Plats	Arrangör
25 dec	kl. 7.00	Julotta i Gårdsby kyrka. Präst Anders Nordmark, Musiker Maria Sennvall samt Gårdsbykören.	Svenska kyrkan
27 december	kl 16.00	Julfest med paketauktion. Föreningen With Ljung håller sin traditionella julfest för stora och små i Hälgaryd skola med paketauktion och jul-trevligheter. Tid och mer info kommer längre fram.	With Ljung
29 dec	kl.17.00	Musikgudstjänst i Gårdsby kyrka. Musiker Maria Sennvall, pedagog Anna Magnér.	Svenska kyrkan
26 mars	kl. 18.30	Årsmöte With Ljung. Mötet hålls i Häljaryd skola.	With Ljung

Välkomna till våra evenemang!



**TOFTA STRAND
HOTELL**

**LÅT INTE SLÄKTEN SOVA
UNDER GRANEN I ÅR**



WWW.TOFTAstrandHOTELL.SE

RABATTKOD "GODJUL" - RUM UTAN FRUKOST 22-26 DECEMBER—750 KR/RUM & NATT



VÄXJÖ RIDKLUBB

Information & kontakt:
www.vaxjoridklubb.se
stallet@vaxjoridklubb.se

Vill du börja rida?

Växjö Ridklubb är ridskolan för alla - hela livet, som ligger vackert i friluftsområdet vid Helgasjön bredvid Växjö Golfklubb. Nu har vi lediga platser för alla åldrar och erfarenhetsnivåer.

Läs om vilka ridgrupper du kan välja mellan och skicka in en intresseanmälan på vår hemsida.

Varmt välkommen till oss!

